

Ospa wietrzna u dzieci

**Coraz więcej dzieci choruje na
ospę wietrzną .
Proponuję poznać „wroga”**

Objawy ospy

- Ospa to choroba, która niezwykle długo rozwija się w organizmie. Jej okres inkubacji wynosi od 11 do 21 dni.
- **Pierwsze objawy**, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem to ogólne pogorszenie samopoczucia, ból głowy, gorączka (nawet 40 st. C.) lekki katar i brak apetytu u dziecka.
- Pełny rozwój choroby najczęściej ma miejsce 2-3 dni po zaobserwowaniu pierwszych objawów. Wtedy właśnie pojawia się na skórze **swędząca wysypka**. Z reguły najpierw na tułowi, a potem na innych partiach ciała.
- Na początku wysypka ma postać czerwonych plamek, potem zmienia się w grudki, następnie w pęcherzyki wypełnione płynem, a finalnie w krosty, które w ostatniej fazie choroby przyjmują postać **strupków**. Strupy w końcu odpadają i z reguły nie pozostaje po nich ślad ale może też zostać trwałe, szpecące blizny. Zwykle na skórze może powstawać **od 250 do 500 pęcherzyków**, w ciężkich przypadkach ospy wietrznej może ich być znacznie więcej.

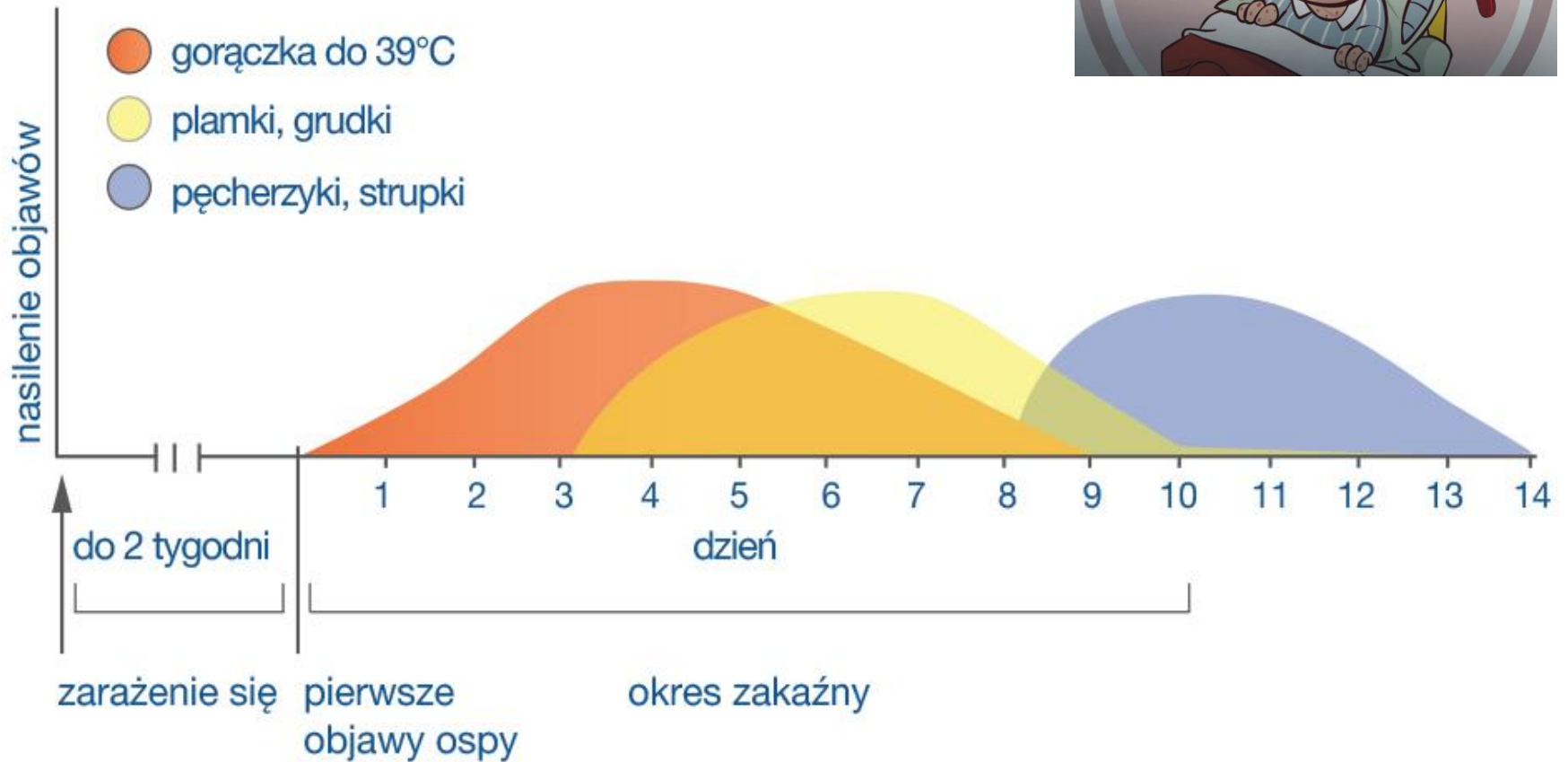
Miejsca objęte wysypką

Wcześniejsze

Późniejsze

● Niewielkie pęcherzyki występujące w rzutach co 3-4 dni, najpierw na tułowi, a później także na twarzy, rękach i nogach, zasychające w strupki.

Miejsca objęte wysypką

Objawy ospy wietrznej

- ▶ niewielkie pęcherzyki występujące w rzutach co 3-4 dni, najpierw na tułowie, a później także na twarzy, rękach i nogach, zasychające w strupki
- ▶ gorączka
- ▶ bóle gardła i głowy
- ▶ czasem wymioty, biegunka
- ▶ ogólnie złe samopoczucie.

Rodzaje szczepionek (na choroby zakaźne)

atenuowane - przygotowuje się je z żywych, osłabionych szczepów drobnoustrojów

inaktywowane - zawierają drobnoustroje martwe

Wygląd krostek w fazach rozwoju choroby – ospy wietrznej

Krostki mogą
pojawiać się w
różnych
miejscach
i w różnym
nasileniu

▶ OSPA W NATARCIU

**14
DNI**

– tyle wynosi średnio okres wylegania się tej zakaźnej choroby.

Chory zaraża już na kilka dni przed wystąpieniem wysypki i do przyschnięcia wszystkich wykwitów.

Dziecko można uznać za zdrowe, gdy ogólne samopoczucie będzie dobre, a zmiany skórne wygoją się.

▶ OBJAWY

- 1** Początkowo choroba objawia się gorączką od 37°C do nawet 40°C, bólem głowy i ogólnym pogorszeniem samopoczucia.
- 2** Następnie na skórze pojawiają się wykwity, które zmieniają się w trakcie choroby i mogą mocno swędzieć. Wysypka zwykle pojawia się w kilku rzutach i początkowo ma postać małych czerwonych plamek.
- 3** Plamki zmieniają się w grudki, a te w pęcherzyki wypełnione przezroczystym płynem. Zasychające pęcherzyki tworzą strupy, które odpadają po kilku dniach.

Ospa wietrzna

Jest to bardzo zaraźliwa choroba występująca najczęściej u dzieci do 15 roku życia, które nie były na nią szczepione.

Przyczyna

- Wirus varicella-zoster z rodziny herpes.

Objawy

- Czerwona, swędząca wysypka; zwykle pojawia się najpierw na brzuchu lub plecach i twarzy, następnie rozprzestrzenia się na całą skórę.
- Gorączka 37,7 – 38,8°C.

Powikłania

- Zwykle brak; mogą pojawić się infekcje bakteryjne, wirusowe zapalenie płuc, zapalenie mózgu; występują one głównie u dzieci z osłabionym układem immunologicznym.
- Ospa u kobiet w ciąży może być przyczyną wad wrodzonych dziecka.

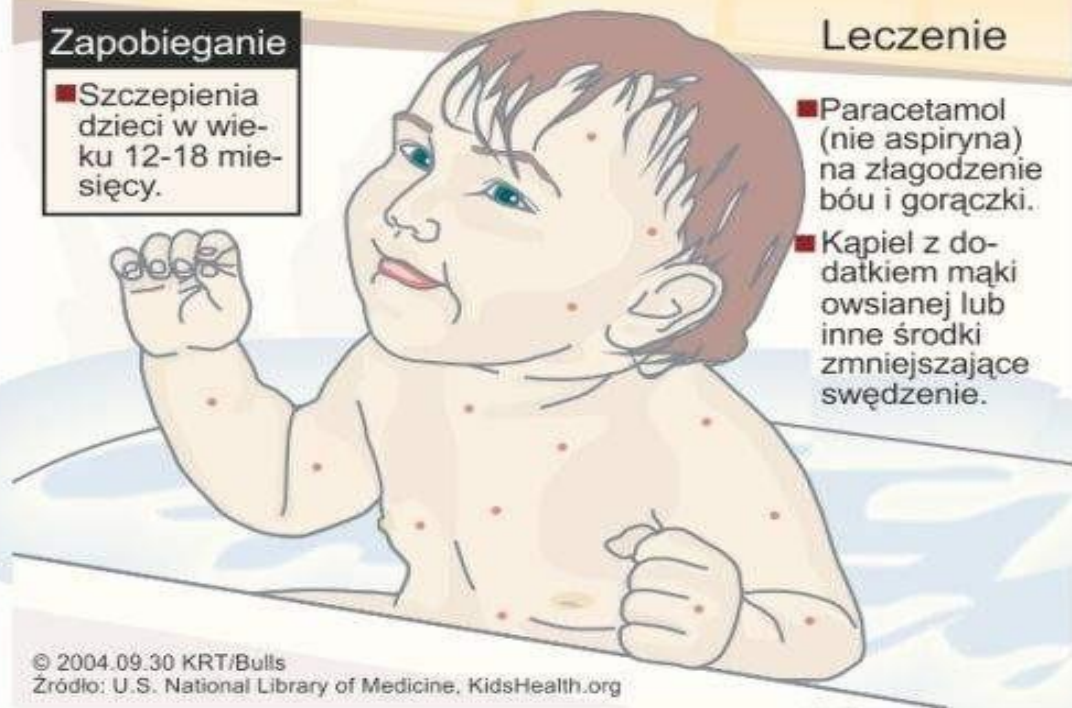
Zapobieganie

- Szczepienia dzieci w wieku 12-18 miesięcy.

Leczenie

- Paracetamol (nie aspiryna) na złagodzenie bólu i gorączki.
- Kąpiel z dodatkiem mąki owsianej lub inne środki zmniejszające swędzenie.

Po kontakcie z chorym z wykwitami pęcherzykowymi, przez co rozumiem np. przebywanie w jednym pomieszczeniu (domownicy, dzieci w przedszkolu), zachoruje 80-90% wrażliwych osób.

Ospa

- **Ospa wietrzna to typowa choroba wieku dziecięcego** jest wywoływana przez wirus VZV. Pojawia się u dzieci w wieku przedszkolnym i pierwszych klas nauczania początkowego. Właśnie na tę grupę wiekową przypada 90% wszystkich przypadków zachorowań, 60% hospitalizacji oraz 40% przypadków śmiertelnych spowodowanych tą chorobą.
- Nie bez kozery ospa nosi nazwę „wietrzna”, **Jest to choroba zakaźna, której wirus przenoszony jest drogą kropelkową a także przez wiatr na odległość kilkudziesięciu metrów .**
- Choroba może mieć przebieg bardzo łagodny, ale zdarzają się też przypadki, gdy natężenie objawów jest wyjątkowo silne.

Na ospę można zachorować tylko raz. To oznacza, że przebycie choroby chroni przed kolejnym na nią zachorowaniem, ale wirus ją wywołujący pozostaje w organizmie i może przypomnieć o sobie, powodując **np. półpasiec**.

Niekiedy
pozostałość
po oście
wietrznej

OSPA

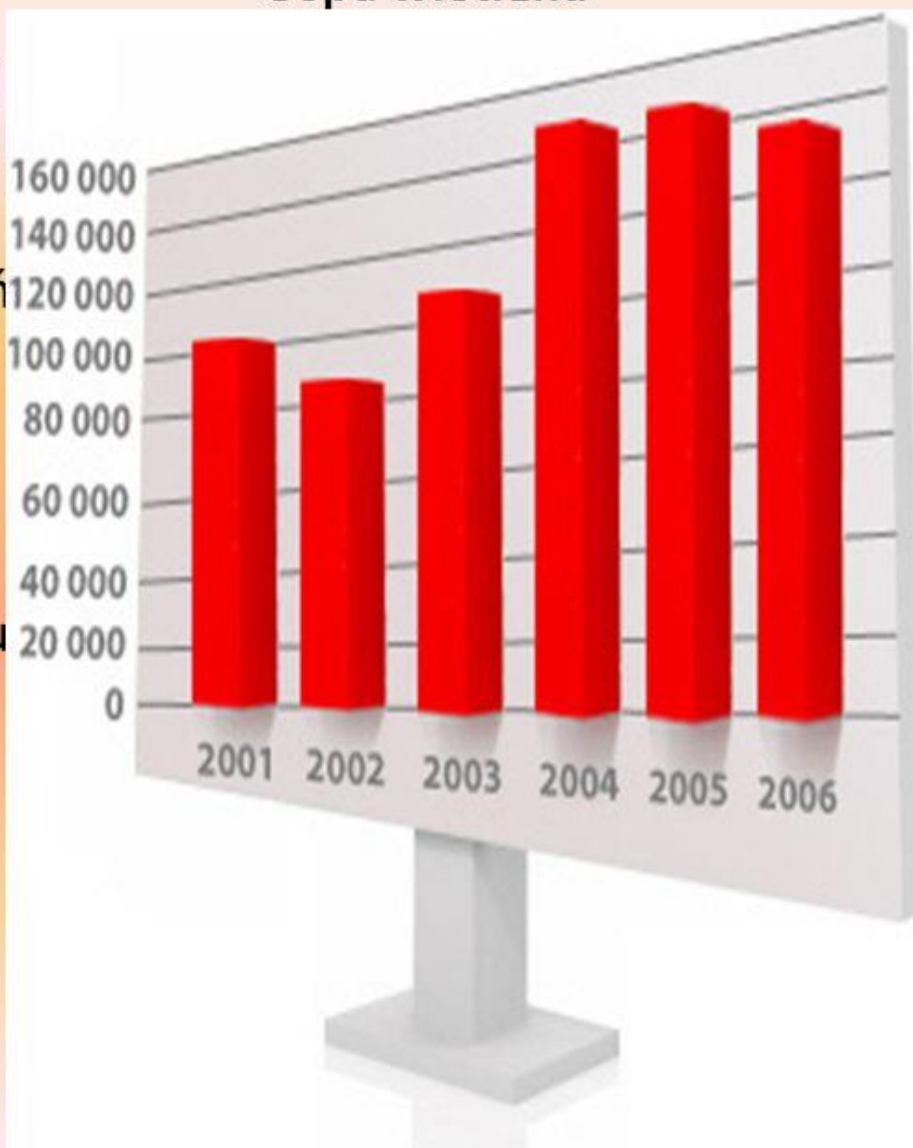
PÓŁPASIEC

Objawy półpaśca

- Według danych Państwowego Zakładu Higieny w Polsce ospę przechodzi każdego roku niemal 150 tysięcy osób – czyli rocznie choruje jedno miasto wielkości Radomia! Najwięcej zachorowań w Polsce odnotowuje się w **lutym-marcu**, jednak w ostatnim czasie, prawdopodobnie w związku ze zmianami klimatycznymi w ciągu roku ospa uderza kilka razy.
- Choroba grozi nam cały rok, dlatego warto się zaszczepić, zanim dzieci pójdą do szkół i przedszkoli, gdzie najłatwiej o zakażenie

Dane epidemiologiczne - Polska Ospa wietrzna

OSPA WIETRZNA BEZ TAJEMNIC!

W 2011 ROKU ODNOTOWANO 172 TYS. ZACHOROWAŃ
A W 2012 ROKU AŻ 207 TYS. ZACHOROWAŃ NA OSPĘ WIETRZNĄ*

Z POWODU CIĘŻKIEGO PRZEBIEGU OSPY WIETRZNEJ
I POWIKŁAŃ ROCZNIE HOSPITALIZOWANYCH JEST OK. 1000 OSÓB,
W TYM 80% TO DZIECI DO 10. ROKU ŻYCIA*

**PONAD 50% ZACHOROWAŃ NA OSPĘ WIETRZNĄ W 2011 ROKU
W POLSCE DOTYCZYŁO DZIECI DO 5 ROKU ŻYCIA****

**PONAD 80% WSZYSTKICH ZACHOROWAŃ NA OSPĘ WIETRZNĄ
W 2011 ROKU W POLSCE DOTYCZYŁO DZIECI DO 9 ROKU ŻYCIA****

*Wg danych epidemiologicznych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego

**Źródło: Raport – Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce, biuletyn roczny 2011. NIZP-PZH.

I nie
tylko w
2011r

OSPA WIETRZNA

PRZYCZYNA

Wirus ospy wietrznej i półpaśca (VZV)

Po pierwotnie przebytej infekcji wirus pozostaje w organizmie w układzie nerwowym w postaci utajonej.

OBJAWY

złe samopoczucie
powiększenie węzłów chłonnych
utrata apetytu
wysoka gorączka (do 40°C)
swędząca wysypka
grudkowo-pęcherzykowa
palący ból

PROFILAKTYKA

Szczepionka żywa
(z osłabionym wirusem)
2 dawki

Szczepienia:

- obowiązkowe (bezpłatne) w grupach ryzyka do 12 r.ż.
- zalecane (odpłatne) dla osób które wcześniej nie chorowały i nie były szczepione

POWIKŁANIA

odwodnienie

zakażenie skóry i trwałe blizny

zapalenie płuc

zapalenie mózgu i mózdzku

zapalenie kości, stawów

śmierć

EPIDEMIOLOGIA

Wirus rozprzestrzenia się drogą powietrzną lub kropelkową (kichanie, kaszel), poprzez kontakt bezpośredni oraz pośredni (materiały świeżo zanieczyszczone zawartością pęcherzyków chorego)

173 196

zachorowań w 2017 r. (najczęściej w wieku 6-9 lat)

1 200

hospitalizacji w 2017 r.

6%

zachorowań u osób w wieku >20 lat

1/50 000

poprzednio zdrowych dzieci umiera

1/3 000

poprzednio zdrowych dorosłych umiera

1/7

osób z upośledzoną odpornością umiera

Ospa wietrzna- wysypka:

- Obok siebie różne stadia.
Może utrzymywać się dłużej niż tydzień.
- Wysypka pojawia się kolejno :
 - **na tułowiu** (plecy, klatka piersiowa, brzuch),
 - **twarz**,
 - **owłosiona skóra głowy**,
 - **kończyny** (zwykle oszczędzone dłonie i stopy).

Ospa wietrzna- wysypka:

- Wykwity pojawiają się nagle w połączeniu ze zwyżką ciepłoty ciała do 38-39°C.
- Początkowo różowa **plamka**, zmieniająca się w **grudkę** → **pęcherzyk** → zasychanie w **strupki** → **blizny**
- Występuje rzutami co 2-5 dni.

Ospa wietrzna (Varicella, wiatrówka):

- Przechorowanie ospy wietrznej daje zasadniczo trwałą odporność, ale zdarzają się powtórne zachorowania.
- Ze względu na właściwości neurotropowe wirus może przetrwać w organizmie i uaktywnić się po latach przy spadku odporności, powodując zachorowanie na półpasiec.

Ospa wietrzna:

■ LECZENIE:

- Codzienna kąpiel (ew. nadmanganian potasu)
- Nie stosować pudrodremu, papek, itp.
- Leki przeciwhistaminowe I gen.
- W zwalczaniu gorączki:
 - paracetamol- zalecany,
 - kwas salicylowy i jego pochodnych- nie stosować, (ryzyko zespołu Reya).
 - Ibuprofen- lepiej nie stosować, może sprzyjać rozwojowi nadkażeń paciorkowcami A.
- **Acyclowir** - u pacjentów z grupy ryzyka ciężkiej ospy wietrznej.
 - P.o. 80 mg/kg/d (5 x /d) minimum przez 5 dni
 - i.v. 500 mg/m²/dawkę, (pamiętać o dobrym nawodnieniu)
- Izolacja chorego.
- Zgłoszenie zachorowania do sanepidu.

■ PROFILAKTYKA: szczepienia

OSPA WIETRZNA

Ospa wietrzna to jedna z najpopularniejszych chorób wśród dzieci. Odpowiedzialny za nią jest wirus ospy wietrznej i półpaśca **VZV (Varicella Zoster Virus)**. Choroba łatwo się rozprzestrzenia. Po kontakcie z chorym nawet 90% osób nieuodpornionych może się nią zarazić. W Polsce ospa największe żniwo zbiera późną zimą i wczesną wiosną. **Najczęściej występuje u dzieci**, ale dorośli, którzy dotychczas nie chorowali, są również narażeni.

OBJAWY

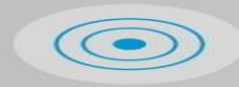
gorączka

złe samopoczucie

osłabienie

bóle głowy i mięśni

brak apetytu

charakterystyczna
bardzo swędząca
wysypka

ZMIANY SKÓRNE / WYSYPKA

Zmiany skórne na różnych etapach rozwoju występują na skórze **jednocześnie**

Zwykle na ciele podczas ospy jest ok **200-250** **wykwitów**. Potrafią objąć również skórę owłosioną głowy i błony śluzowe

POSTAĆ PORONNA

Wyjątkowo **łagodna odmiana** przebiegu ospy wietrznej. Zmiany skórne mogą sprowadzić się do kilku wykwitów i łatwo je przeoczyć. Objawy ogólne (np. złe samopoczucie) mogą w ogóle nie wystąpić

Rzadko diagnozowana w trakcie trwania

Przebycie jej daje **pełną odporność**

Gdy zauważysz u siebie lub dziecka objawy mogące sugerować ospę wietrzną, udaj się do lekarza i stosuj się do jego wszystkich zaleceń. Podczas umawiania wizyty poinformuj pracownika placówki medycznej o wystąpieniu wysypki.

Mimo świądu, **nie drap zmian skórnych**, ponieważ przez to możesz doprowadzić do bakteryjnego nadkażenia, które bardzo często pozostawia blizny.

Obetnij na krótko paznokcie u rąk – pozwoli to zmniejszyć ryzyko rozdrapywania zmian i ich nadkażenia.

Przestrzegaj zasad higieny – myj dokładnie ręce, unikaj bliskiego kontaktu z chorym, nie używajcie wspólnych ręczników, naczyń i sztućców, często zmieniaj pościel.

Każdego dnia **bierz krótką kąpiel lub prysznic w ciepłej (nie gorącej) wodzie**. Po kąpieli delikatnie osusz skórę ręcznikiem, aby nie narażać zmian na uszkodzenie. Zmieniaj ręcznik po każdym użyciu.

Aby zapobiec odwodnieniu, **uzupełniaj płyny**, pij wodę lub lekkie herbaty/napary ziołowe/soki.

WAŻNE

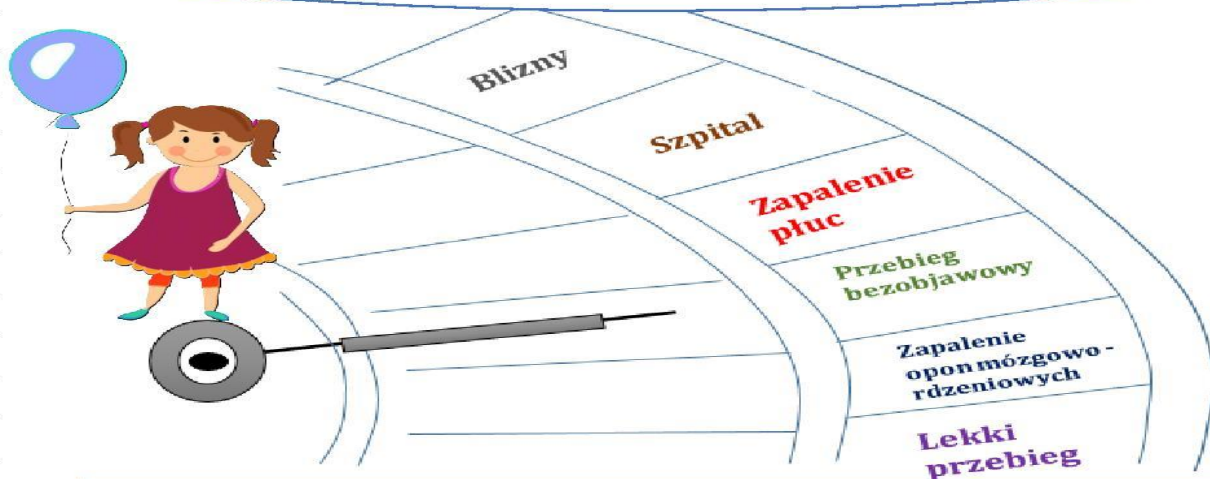
Jeśli chorym jest dziecko to **zatrzymaj je w domu** na czas choroby, co najmniej do czasu odpadnięcia wszystkich strupów.

Po kontakcie z osobą chorą na ospę, jeśli wcześniej nie chorowałeś ani nie byłeś szczepiony przeciwko ospie, **rozważ pilne wykonanie szczepienia**. Zaszczepienie w ciągu 72 godzin od kontaktu z osobą chorą w większości przypadków zapobiega rozwinięciu infekcji lub znacznie łagodzi przebieg zachorowania."

WAŻNE

„OSPA PARTY” JAK RULETKA, NIE RYZYKUJ ZDROWIA DZIECKA!

W województwie pomorskim ponad **100 !!!** dzieci rocznie z powodu ciężkiego przebiegu ospy wietrznej i/lub powikłań, takich jak zapalenie płuc, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych czy nadkażenia bakteryjne skóry wymaga **hospitalizacji**.

- Najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniom na ospę wietrzną są szczepienia. Szczepionka przeciwko ospie wietrznej jest dostępna w postaci preparatu monowalentnego oraz w postaci szczepionki skojarzonej przeciwko ospie wietrznej, śwince, odrze i różyczce.
- Skuteczność szczepionki przeciwko ospie wietrznej szacowana jest na 95 %.
- Program szczepień ochronnych przewiduje szczepienie przeciwko ospie wietrznej jako obowiązkowe (bezpłatne) m.in. dla dzieci uczęszczających do żłobków oraz jako szczepienie zalecane dla osób które nie chorowały i nie były szczepione wcześniej przeciwko ospie wietrznej, jak również dla kobiet planujących zajść w ciążę, które nie chorowały na ospę wietrzną.

Ogólnie zdrowe dzieci zwykle przechodzą ospę wietrzną łagodnie, jednak powikłania ospy wietrznej są w Polsce przyczyną około 1000 hospitalizacji i **kilku zgonów rocznie**. Do czynników ryzyka ciężkiego przebiegu należą m.in. zaburzenia odporności, atopowe zapalenie skóry i wiek powyżej 12 lat.

Powikłania

Powikłania ospy wietrznej

- Powikłania ogólnoustrojowe
 - Powikłania neurologiczne
 - zapalenie mózgu pod postacią zapalenia mózdzku
 - porażenie nn. Czaszkowych, zapalenie opon m-rdz
 - zespół Guillain-Barre
 - poprzeczne zapalenie rdzenia
 - Inne powikłania ogólnoustrojowe
 - posocznica
 - zapalenie płuc (pierwotne i wtórne)
 - zapalenie ucha środkowego i zatok obocznych nosa
 - Zapalenie tkanki łącznej podskórnej
 - małopłytkowość
- Powikłania miejscowe
 - zapalenie spojówek i rogówki z następową ślepotą
 - ropnie, czyraki, szpecące, trwałe blizny na skórze
- Zgon w następstwie choroby

TWOJE
DZIECKO
POWINNO
CHODZIĆ
DO SZKOŁY

ALE **NIE**
POWINNO
CHOROWAĆ
NA OSPĘ
WIETRZNĄ

OSP
WIETRZNA TO NIE
OBOWIĄZEK

wrzesień 2017,
PL/VAR/0006/17a

Szczepienie jest skuteczne –
podanie 2 dawek zabezpiecza
przed zachorowaniem lub
przynajmniej łagodzi przebieg
choroby u 95-97%
szczepionych.

SZCZEPIENIE **PRZECIWKO** **OSPIE** **WIETRZNEJ**

- **Skuteczna ochrona** przed ospą wietrzną
- **Odporność** do 10 lat

„Rodzice przyprowadzają dzieci, które mają na ciele jeszcze nieodpadnięte strupy. Spotkałam się z dwiema teoriami na temat okresu zarażania ospą.

Pierwsza głosi, że zaraża się do momentu aż pęcherze nie zamienią się w strupy, druga – że zaraża się do momentu odpadnięcia wszystkich strupów, ponieważ w strupach są zarazki ospy.

Tę drugą teorię usłyszałam od swojej lekarki, którą bardzo cenię. Jednak ostatnio miałam starcie z rodzicem, który przyprowadził "obstrupione" dziecko po 10 dniach i dał zaświadczenie od lekarza, że dziecko może chodzić do przedszkola. Jaka jest więc prawda? Do kiedy dziecko zaraża ospą? „

Odpowiedź
na
następnej
stronie

Zgodnie z tym co na następnym slajdzie lekarz, który uznał dziecko za niezaraźliwe, postąpił słusznie, ale też Pani lekarka nie minęła się z prawdą, przytaczając rzadkie przypadki zarażeń inną drogą.

Czytaj
dalej

Kiedy dziecko może wrócić do szkoły po przechorowaniu ospy wietrznej

Czytaj
dalej

dr med. Ernest Kuchar *Klinika Pediatrii i Chorób Zakaźnych Akademii Medycznej we Wrocławiu*

Co wiemy o zaraźliwości ospy wietrznej?

Jest to choroba bardzo zaraźliwa, która przenosi się drogą kropelkową, tj. wirusy wnikają przez układ oddechowy.

Najbardziej zaraźliwy jest płyn zawarty w pęcherzykach, w którym jest najwięcej wirusów, dlatego uważa się, że ospa przestaje być zaraźliwa po przyschnięciu wszystkich wykwitów (gdy zmieniają się w strupki), co zajmuje zwykle do 7-10 dni, czasem dłużej.

Nie można całkowicie wykluczyć zakażenia przez wydzieliny układu oddechowego. Opisywano także przypadki zakażeń w trakcie badań sekcyjnych pacjentów, którzy zmarli na ospę wietrzną, co wskazuje, że inne drogi zarażenia także są możliwe.

Największa zaraźliwość występuje jednak pierwszego dnia pojawienia się pęcherzyków,

dlatego przyschnięcie wszystkich pęcherzyków uważa się za wystarczające do uznania, że dana osoba nie zaraża.

Klasyczne choroby: znaki ostrzegawcze

A number of old diseases are making a comeback.
The American Osteopathic Association recommends calling your physician immediately if you or a loved one has any of these unique symptoms.

Odra

Rash that starts on the face, red eyes and a bad cough

Świnka

Swelling above the jaw; plus aches, fever and other flu-like symptoms

Różyczka

Rash on face lasting for 2-3 days

Ospa wietrzna

Itchy red bumps that appear in clusters, plus flu-like symptoms

Krztusiec

Intense coughing, with a distinctive 'whoop' sound

Prevention:

MMR Vaccine

MMR Vaccine

MMR Vaccine

Varicella Vaccine

DTaP/ Tdap Vaccine

TWOJE
DZIECKO
POWINNO
SPRZĄTAĆ
PO ZABAWIE

ALE **NIE**
POWINNO
CHOROWAĆ
NA OSPĘ
WIETRZNĄ

OSPA
WIETRZNA TO NIE
OBOWIAZÉK

wrzesień 2017,
PL/VAR/0006/17a